

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio IV. De tertio actu prædestinationis qui est prædefinitio actuum
liberorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

tanquam aliquid consequens atque ita totum concedo argumentum.

Ad secundam etiam concedo, quod discrimen utriusque gratiæ peti nullo modo potest à scientia conditionata, vt rectè probatur in argumento, alioqui Deus videns gratiam victricem videret se videre: quamuis verum omnino sit, quod gratia ista rationem habet specialis beneficij ex hac scientia, quæ propterea necessariò præsupponitur à decreto illo de quo aguntis, vt sæpè probatum est.

Ad tert. igitur, concedebam olim quod congruitas gratiæ dicit aliquid in actu primo, quod non dicit gratia non congrua, sed ita tamen vt dicat actum secundum connotatiuè vt aliquid consequens; si enim congruitas esset in actu secundo sine respectu ad actum secundum, imponeret necessitatem antecedentem cum tamen pro certo non sit infallibilis nisi consequenter, & ex suppositione, sublato ergo consensu tanquam aliquo consequente tollitur congruitas gratiæ, non autem eo sublato vt aliquo antecedente, vnde fit vt consensus non constituat gratiam congruam sed ab illa tamen essentialiter connotetur reduplicatiuè, vt congrua est.

Neque dici potest quod reprobis qui non accepit gratias temperatas conqueri possit de Deo qui non tenebatur illas dare, deditque totum quod satis erat vt conuerteretur si vellet, quamuis electus gratias teneatur agere cui misericorditer gratiæ illæ collatæ sunt; quod notauit eximie August. l. de dono perseuer. c. 8. *Qui liberatur (inquit) habet unde gratias agat, qui damnatur non habet quod reprehendat, sed hoc latius disputare vetat Cathedri Petri.*

SECTIO IV.

De tertio actu prædestinationis, qui est prædefinitio actuum liberorum hominis electi.

Preparatio mediæ gratiæ, quam hæcenus exposui, non attingit assequutionem gloriæ, nisi mediæ actibus illis, quibus meretur electus gloriæ, & eam obtinet; eorum ergo actuum preparatio, seu decretum prædefiniens vt sint illi actus, pars est sine dubio prædestinationis, si tamen illud aliquod est. De qua celeberrima controuersia, quæ ad præcipuam huius loci difficultatem, viam omnino munit, vt dicam clarissimè quatuor disputari possunt. Primò, ad intelligentiam status quæstionis, quid & quotuplex in Deo esse possit prædefinitio. Secundò, vtrum actus bonos hominis electi prædefinire possit Deus aliquo modo antecedenter. Tertio, vtrum prædefinire possit illos etiam absolute. Quarto, vtrum etiam actus malos possit prædefinire.

§. I.

Quid, & quotuplex esse possit in Deo prædefinitio.

Prædefinitio triplex

Certum est primò, prædefinitione vniuersim significare decretum antecedens existentiam operis potest autem præcedere primò tēpore, non autē causalitate, si Deus velit aliquid esse, quia vidit illud futurum; tunc enim decretum præsupponit actum vt futurum, & vt præscitum, & est prædefinitio consequens vt patet, quæ vocari potest voluntas approbationis. Secundò, decretum Dei præcedit actum liberum vt absolute præscitum, & vt absolute futurum, sed sequitur illum vt futurum sub conditione, quando Deus decernit præbere concursum simultaneum creaturæ, quia vidit, illam operaturam, si nolit ei deesse. Hoc decretum vocari solet prædefinitio comitans, quia est decretum concursus simultanei, sed reuera tamen est antecedens vt patet. Tertio, decretum illud Dei præcedere potest actum liberum vt præsci-

Tom. I.

tum, & vt futurum, si priusquam viderit voluntatem operaturam, tum absolute tum conditionatè, decernat efficaciter & absolute vt voluntas eliciat talem actum, & hæc est quæ proprie vocatur prædefinitio antecedens quia præcedit actum non solum tempore sed etiam causalitate cum infallibiliter illum causet.

Certum est secundò, prædefinitionem hanc antecedentem diuidi primò in eam quæ omnino interna est, & per modum puræ intentionis, & eam quæ est externa, & per modum executionis. Prædefinitio purè interna est, quæ Deus efficaciter decernit, vt voluntas eliciat talem actum, liberè determinando se ipsam, & per illa media quæ per scientiam conditionatam vidit ita esse congrua, vt quamuis voluntas possit illis resistere, infallibiliter tamen habebunt effectum. Prædefinitio externa illa est, quæ decernit efficaciter vt voluntas eliciat talem actum, physicè illam determinando per qualitatem cui voluntas non possit resistere. Cōueniunt hæc duæ prædefinitiones in eo quod vtraque præcedat actum absolute futurum; differunt autem primò, quia prædefinitio purè interna decernit solum ea media, quibus voluntas potest resistere; sunt enim illa media, quæ non mouent voluntatem nisi contingenter, & quæ haberent effectum quamuis nulla esset prædefinitio; altera verò decernit medium cui voluntas non potest resistere, quia mouet voluntatem ad agendum necessariò. Secundò, prædefinitio purè interna non immutat modum agendi voluntatis, quia eā positā semper voluntas se ipsam determinat; altera verò immutat omnino modum agendi libertatis, quia eā positā voluntas determinatur ab extrinseco.

Certum est tertio, prædefinitionem hanc internam posse diuidi primò in eam quæ simpliciter absoluta est, & nullo modo est conditionata etiam virtualiter, & eam quæ licet realiter absoluta omnino sit, virtualiter tamen & æquiuolenter est conditionata. Prima illa est, quæ Deus postquam præuidit se habere media, quæ nouit infallibiliter esse congrua, decernit solum actum voluntatis in se ipso non includendo vllum ordinem ad huiusmodi media, & ad illam scientiam, sed absolute volendo actum esse, ita vt ex illa postmodum voluntate progrediatur ad paranda media. Secunda est quæ Deus explicitè vult ipsum actum & talia media simul; vult enim actum per talia media, & talia media vt fiat talis actus, neque decernit actum absolute, nisi quatenus ex medijs illis futurus est; hoc enim decretum absolutum reuera est, & directè tendit in ipsum actum liberum, nec est sola voluntas eius in causa, sed est tamen vt vides conditionatum æquiuolenter, quia cum non velit actum illum voluntatis nisi per medium, cui voluntas potest resistere, virtualiter dicit se non velle illum actum voluntatis creatæ, nisi quia videt illam consensuram tali medio, cui si resisteret, se non adhibiturum alia media, quæ consensum extorquerent, quod est decretum esse virtualiter conditionatum, itaque prædefinitio antecedens nihil aliud est, quàm decretum efficax voluntatis diuinæ, quo voluit talem actum v. g. charitatis, à me fieri omnino liberè, antequam per scientiam absolutam viderit me illum esse facturum, & postquam per scientiam conditionatam vidit se habere media quibus infallibiliter consensurus essem. His positis celeberrima inter Theologos difficultas est, de prædefinitione hac antecedente, vtrum Deus postquam per scientiam conditionatam vidit se habere media ita congrua, vt per illa voluntas sit benè operatura possit absolute ac efficaciter decernere, vt voluntas eliciat liberè talem actum antequam per scientiam absolutam viderit talem actum esse futurum: id est vtrum Deus efficaciter possit velle vt aliquis actus fiat liberè, quod modo disputandum est.

§

§. II.

Prædefinitio antecedens

Prædefinitio conditionata virtualiter

§. II.

Vtrum Deus antecedenter prædefinire possit actum liberum creature.

Prima dubitatio.

Ratio dubitandi est primò, quia illud decretum Dei quod facit necessitatem antecedentem, non est compossibile cum exercitio libero voluntatis creatæ, prædefinitio antecedens quæ Deus efficaciter vult, vt aliquis actus fiat à voluntate, facit necessitatem antecedentem, ergo illa prædefinitio non est compossibilis cum exercitio libero creatæ voluntatis, maior sæpè probata est, probatur minor, illa necessitas est antecedens quæ non cauatur per ipsam rei existentiam & futuritionem sed potiùs illam causat, prædefinitio antecedens cauatur necessitatem, quia cum illa est incompossibilis negatio effectus, & illa necessitas non cauatur sed potiùs cauatur futuritionem effectus, ergo illa prædefinitio facit necessitatem antecedentem.

Neque videtur sufficere vulgaris solutio Suaris, & aliorum quod prædefinitio licet antecedat rem absolute futuram, sequitur tamen illam vt futuram sub conditione, quia Deus non hoc prædefinit nisi postquam vidit se habere media quibus voluntas non est restituta.

Contra enim arguo illa necessitas est simpliciter antecedens quæ non cauatur per futuritionem effectus etiam conditionatam, prædefinitio illa faciens necessitatem non cauatur per futuritionem conditionatam, quia illa vt sæpè dixi, non potest vllò modo mouere Deum vt aliquid decernat, alioqui boni actus reproborum conditionatè præfici mouerent Deum ad dandam illis gloriam, ergo illa necessitas est antecedens. Deinde nihil in statu absoluto reperiri debet, inuehens necessitatem quod non reperitur in statu conditionato; si enim Deus videat conditionatè voluntatem benè operaturam, deinde statuat illam determinare, tollitur libertas, sed in statu absoluto reperitur prædefinitio quæ non reperitur in statu conditionato, vt postea dicitur, ergo illa prædefinitio tollit libertatem.

Secunda dubitatio.

Secundò, illas prædefinitiones videntur sæpè sancti Patres damnasse, Chrylost. hom. 2. in epistolam ad Hebræos. *Deus (inquit) sua voluntate non antecedit voluntates nostras, ne nostrum ledatur arbitrium.* Damasc. l. 2. fidei c. 30. *Scire (inquit) oportet Deum omnia præscire, sed non omnia præfinire, præscit enim ea que in nostra potestate ac arbitrio sunt, at non ea prædefiniuit, neque enim vitium admitti vult, neque rursus virtuti vim inferi,* quod idem omnino dicit in dialogo contra Manich. *Deus (inquit) illa que in nostra potestate sunt præscit virtutem nimirum, & vitium, ea demum præfiniuit que in nostra potestate minimè consistunt.*

Conclusio.

Dicendum primò est, sublatà quidem scientià conditionatà eorum mediorum, per quæ voluntas liberè operatur est, nullo modo potest Deus prædefinire actus liberos voluntatis efficaciter, & antecedenter, sed illa tamen scientià supposita, prædefinire illos potest, & de facto prædefinit, antequam sciat illos esse futuros absolute.

Primæ partis probatio.

Primam partem illi omnes asserunt, quibus placet voluntatem hominis esse sui iuris: probaturque argumento nuper proposito, quia si ante præuisionem effectus futuri Deus absolute prædefiniat talem actum esse, implicabit posito eo decreto vt ille actus non sit antecedenter ad omnem determinationem voluntatis, atque ita necessitatem imponet voluntati antecedentem; si enim decretum efficax est, & infallibile necessariò effectus ex illo sequitur, ergo infert necessitatem non consequentem, cum sit decretum antecedens, ergo antecedentem libertati contrariam.

Deinde si Deus non cognoscit conditionatè quid factura sit voluntas decretum eius non potest habere infallibilitatem ex hac scientià, ergo illam habebit necessariò ex efficacia mediij quod effectum necessariò inuehat.

Secundam partem fusè probant Suarez l. 1. de auxilijs c. 16. l. 2. c. 7. l. 3. c. 17. Ruiz tom. de prouident. disput. 6. & sequent. Arrubal disp. 77. innumeri alij quibus non nisi fortè in speciem repugnant Vasques, Herice, &c.

Probatio secundæ partis.

Primò enim ex scripturis probari apertissime potest. Ephes. 2. *Ipsius factura sumus creati in Christo Iesu in operibus bonis qua preparauit Deus vt in his ambulemus.* Illud creati in operibus bonis (inquit August. l. de prædest. sanct. c. 10.) *gratia est, quod autem sequitur preparauit Deus vt in illis ambulemus prædestinatio est.* Luc. 13. *Compelle intrare, non compellit autem intrare nisi decernat ingressum, Erratis (inquit August. l. 2. contra secundam epistol. Gaudentij.) Nescientes scripturas neque virtutem Dei, qui eos volentes facit dum cogit inuitos, quia etsi volenter adducuntur, & compelluntur intrare, intus tamen inueniunt, vnde se letentur intrasse: Sapient. 12. Subest tibi cum volueris posse disponi enim nos cum magna reuerentia. Volenti Deo saluum facere (inquit idem l. de corrept. & grat. c. 14.) Nullum resistit arbitrium, sic enim velle, & nolle, in volentis & nolentis est potestate, vt voluntatem non impediatur neque superet potestatem.* Psalm. 113. *Omnia quæcumque voluit fecit. Omnipotentis voluntas inuicta est, omnia quæcumque vult facit,* (inquit S. Doctor in Enchyrid. c. 202. additque postea,) *ideo rogandus est vt velit, qui necesse est si voluerit: 2. ad Corinth. 2. Potens est Deus omnem gratiam abundare facere in vobis, vt abundetis in omne opus bonum. Possibile enim Deo est (inquit idem August. l. de dono perseuer. auersas & aduersas ad fidem suam conuertere hominum voluntates, &c. Ephes. 1. Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem vt essemus sancti: vbi electio Dei dicitur esse causa sanctitatis. Non ergo (inquit idem l. de prædestinat. sanct. c. 18. elegit nos quia eramus sancti sed vt essemus: ideo quippe tales eramus futuri, quia elegit ipse prædestinans, vt tales per gratiam eius essemus. Denique promittit sæpè Deus bona electorum operas faciam vt in præceptis meis ambuletis. Attendite (inquit ibid. c. 11.) & videbitis promittere Deum, facturum se vt faciant quæ iubet vt fiant, ex quibus.*

Scriptura.

Secundò, licet argumentari, potest Deus sine damno libertatis ea prædefinire aliquo modo, quæ scit se posse facere sine damno libertatis, sed Deus potest facere sine damno libertatis & scit se posse facere, vt eliciantur opera bona vt habetur ex allatis scripturis & Augustino *Cor enim regis in manu Dei. Quis? (inquit August. in Enchyrid. c. 97. iam impiè desuperat, vt dicat Deum malas hominum voluntates, quas voluerit, vbi voluerit, quando voluerit in bonum posse conuertere, ergo potest opera illa prædefinire. Confirm. quia si Deus efficit omnino vt velimus & faciamus, potest etiam illud prædefinire, sed Deus efficit omnino vt velimus & faciamus, vt docet August. innumeri locis v. g. l. de prædest. sanct. c. 10. *Etsi faciunt homines bona, quæ pertinent ad colendum Deum ipse tamen facit, vt faciant.**

Secunda ratio.

Tertiò, quicunque scit se habere media, quæ illasà libertate voluntatis, omnino habitura sunt effectum, potest illasà libertate prædefinire omnino efficaciter talem actum, sed Deus scit se habere media efficacia, quæ sine damno libertatis infallibiliter habitura sunt effectum, ergo Deus potest illos actus prædefinire: *Si enim illos (inquit Aug. l. 1. ad simplic. q. 2.) quibus stultitia est verbum crucis docere voluisset, procul dubio venisset etiam ipsi: Et l. de prædest. sanct. c. 8. *Hac (inquit) gratia qua occultè cordibus tribuitur a nullo duro corde respici-**

Tertia ratio.

tur, ergo potest efficaciter prædefinire illa opera.

Maior multis familiaribus exemplis probari potest, possum efficacem habere voluntatem emendi panum, & ex ea in forum proficisci, ubi scio venalem prostare pannum offerentibus pecunias, & tamen pendet venditio illa ex voluntate vendentium: habeo voluntatem efficacem eliciendi actum virtutis ad quem scio necessariam esse gratiam, ergo possum absolutè velle aliquid, pendens à libera voluntate alterius quando scio me habere media quibus illud comparem.

Dices quando aliquis pater dat filio media, quibus euadat doctus non potest efficacem habere voluntatem huius finis, quia ille ponendus est in executione per liberam voluntatem filij, ergo similiter non potest Deus efficaciter intendere finem quem videt, pendere à voluntate hominis.

Resp. magnam esse disparitatem, quia ille pater non cognoscit certè effectum quem habitura sunt illa media, ideoque certè præfinire non potest illum finem, si verò sciret illorum mediorum efficaciam, non est dubium, quin posset finem illum prædefinire.

Quarta-
ratio

Quartò, non potest tolli libertas ex vi decreti quando decretum est de ipsa libertate & causa illius, sed hæc prædefinitio est decretum de ipsa libertate; est enim decretum ut actus exerceatur liberè, ergo non tollit libertatem. Probatur maior, quia tunc libertas non tollitur per decretum, quando Deus ex vi decreti non tenetur alia vlla præparare media, quàm ea cum quibus actus omnino liberè fieret, si non esset prædefinitus, sed ex vi huius decreti Deus non tenetur præparare alia media, quàm ea cum quibus actus liberè fieret si non esset prædefinitus, quia illud decretum sequitur scientiam conditionatam, & est de actu faciendi liberè, ergo, &c.

Solutio
primæ du-
bitationis.

Ad primam, Resp. prædefinitionem istà antecedere quidem consensum absolutè futurum, sed esse posteriorem consensu conditionatè præuiso, & hoc omnino sufficere, ut non tollatur libertas per illam necessitatem, quæ tunc erit solum sequens, & ex suppositione, nam ex scientia conditionata, simul cum voluntate dandi conditionem, sequitur aliqua necessitas antecedens consensum absolutè futurum neque tamen libertati contraria est hæc necessitas, quod idem in prædefinitione locum habet.

Ad probationem autem Resp. certissimum quidem omnino esse quod actus conditionatè præuisus nullo modo potest Deum mouere, neque vllam habere rationem meriti, cui Deus premium aliquod decernat, ut rectè probat argumentum, potest tamen esse conditio aliqua sine qua Deus aliquid non decerneret, imò potest habere rationem causæ finalis, propter quam aliquid Deus decernat: v.g. quia Deus videt me consensurum tali gratiæ, non potest Deus talem dare gratiam ut premium huius consensus, sed potest illam dare ut medium ad talem consensum tanquam finem talis gratiæ, quem consensum si non præuideret, non daret talem gratiam; tunc enim consensus causa est huius gratiæ non meritoria sed finalis, & vera conditio sine qua Deus talem gratiam non daret. Prædefinitio itaque pendere non potest à consensu futuro conditionatè, tanquam à merito, sed pendere ab ea potest, ut à causâ finali & conditione sine qua Deus non prædefiniret vllò modo actum liberum, cum enim videat se habere media quæ infallibiliter effectum habitura sunt & nisi hoc sciret, non prædefiniret actum, certè prædefinit eum dependenter à futuritione actus liberi sic præuisâ conditionatè: ergo prædefinitio est posterior actu præuiso, quæ sequuntur probant prædefinitionem hanc esse non posse absolutam, quod patebit ex dicendis esse certissimum.

Tom. I.

Ad secundam etiam Respond. negari solum à Solutio
Chrysolomo, & Damasceno prædefinitiones illas secunda.
omnino absolutas, de quibus modò dicendum est.

S. II.

Utrum Deus possit prædefinire omnino absolutè actum liberum creatura.

Dixi posse prædefiniri antecederet actum liberum, antequam cognoscatur absolutè futurus, sed præcipuum restat punctum difficultatis, utrum ille actus possit absolutè à Deo decerni ut hoc decretum nullam etiam virtualem includat conditionem; dupliciter enim, ut monui, actus ille potest præfiniri, primò, per modum puræ intentionis, & simpliciter absolutè, si postquam vidit Deus media quibus voluntas consentura est, decernat absolutè ut voluntas eliciat talem actum, nihil cogitando de medijs, ad quorum deinde electionem progrediatur ex vi huius intentionis. Secundò, prædefinire potest ut sit talis actus absolutè quidem, & efficaciter, sed cum virtuali conditione, si prædefiniat talem actum, simul & ea media per quæ vidit talem actum liberè futurum; siue distinet talia media decernat, siue decernat solum confusè dicens volo ut talis actus fiat liberè per media illa quæ non tollunt libertatem non per alia.

Status
controuer-
sæ.

Ratio ergo dubitandi primò est, quia quando non est necessitas antecedens illata per decretum, non violatur libertas, prædefinitio illa simpliciter absoluta & per modum puræ intentionis, abstrahens à medijs non facit necessitatem antecedentem cum sequatur scientiam conditionatam ut dictum est, ergo per illam libertas non violatur.

Quadru-
plex du-
bitatio.

Secundò, qui se habere media ad finem quæ habebunt effectum sine violatione libertatis, potest efficaciter velle talem finem, & postea ex voluntate finis progredi ad voluntatem mediorum, sed Deus se habere huiusmodi media, ergo potest efficaciter velle hunc finem, & velle postea media, ut nuper dixi. Confirmatur quia Deus vult talem finem, ut causam horum mediorum, ergo vult prius finem quàm media.

Tertiò, Deus sine dispendio libertatis (ut argumentabar etiam superius) potest absolutè sine conditione vlla præfinire, id quod nouit se posse facere sine dispendio vllò libertatis; decretum enim non potest magis violare libertatem quam executione decreti, sed Deus sine dispendio libertatis efficere potest ut voluntas electi nunc eliciat talem actum contritionis, ergo illum actum absolutè potest Deus prædefinire.

Quartò, quoties non immutatur modus operandi voluntatis liberæ, id est non assumuntur media nisi ea cum quibus voluntas liberè operatur, toties libertas non violatur, ista prædefinitio non assumit alia media, ergo libertas per illam non violatur. Maior probatur, quia id quod est actus purè immanens in Deo, non potest violare libertatem, nisi ponendo extra se aliquid contrariū libertati, prædefinitio est actus purè immanens in Deo, ergo non tollit libertatem nisi ponat aliquid extra Deum quod sit contrarium libertati. Confirmatur quia si Deus prædefinit actum ipsum contritionis non prædefinit tantum illius causam, sed Deus ut dictum est prædefinit actum ipsum contritionis, ergo non illum prædefinit solum in causa.

Dico secundò, Deus non potest actus liberos creaturæ prædefinire, per modum puræ intentionis, & absolutè simpliciter, etiam suppositâ scientiâ conditionatâ. Ita docent Vasq. disp. 99. c. 8. Molina disp. 13. Lessius c. 4. de prædestinat. contra Suarez, Ruiz & alios plures.

Affertio
negatiua.

Ratio est primò, quia prædefinitio absoluta & antecedens per modum puræ intentionis, id est non

S 2 includens

includens media etiam si sequatur scientiam conditionatam, eodem tamen modo libertati contraria est, ac si Deus necessitaret physicè voluntatem, postquam præuidit conditionatè, quid voluntas factura sit liberè, sed huiusmodi determinatio non obstante scientiâ conditionatâ faceret necessitatem contrariam libertati, ergo illam etiam facit prædefinitio illa simpliciter absoluta & per modum puræ intentionis. Probatum maior prædefinitio sequens scientiam mediam æquè tollit libertatem, ac determinatio eandem scientiam sequens, si æquè implicet contradictionem ut cum hac prædefinitio coniungatur negatio actus, quam cum determinatione, sed æquè implicat, quia tam implicat ut cum prædefinitio absoluta coniungatur negatio effectus, ac cum determinatione; ideo enim determinatio facta post scientiam mediam tollit libertatem, quia cum illa est incompossibilis negatio effectus, ergo prædefinitio etiam si sequatur scientiam conditionatam libertati tamen contraria est. Confirmatur quia idè determinatio illa libertatem tolleretur, quia non est in mea potestate ut illam habeam vel non habeam, & illâ positâ non possum non agere, sed si prædefinitio ita sit absoluta & per modum puræ intentionis, ut excludat omnia media, nullo modo est in mea potestate, & illâ positâ non possum non agere, ergo tam illa prædefinitio libertati contraria est quàm determinatio.

Prima
causio.

Responderi potest illam prædefinitioem esse in mea potestate, quia si Deus non præuidisset consensum futurum sub conditione non prædefiniisset actum liberum.

Sed contra manifestè, nam illa prædefinitio non est in mea potestate, quæ omnino absoluta est abstrahendo à medijs quibus voluntas consensura est liberè, sed prædefinitio simpliciter absoluta, & per modum puræ intentionis abstrahit ab omnibus medijs, quibus voluntas præuidetur consensura esse liberè, ergo illa non est in mea potestate. Deinde ut hoc decretum sit in mea potestate, debet includere hanc conditionem, saltem virtualiter, si voluntas consentiat talibus medijs, sed si sic per modum puræ intentionis & simpliciter sit absoluta non includit hanc conditionem ut patet, ergo illa non est in mea potestate. Denique argumentor clarissimè, ut hæc prædefinitio non faciat necessitatem antecedentem oportet ut pendeat à scientia conditionata eorum mediorum quibus voluntas consensura est liberè, sed si sit per modum puræ intentionis & simpliciter absoluta, non pendet à scientia illa conditionata horum mediorum; abstrahit enim ab illis medijs, alioqui non esset per modum puræ intentionis; includeret enim media & esset conditionata saltem virtualiter, ut mox dicam, ergo illa non est dependens à scientia conditionata.

Secunda
causio.

Responderi secundo potest esse discrimen determinationis, & prædefinitioem quod prædefinitio est purè immanens atque adè non immutat modum agendi voluntatis, cum ex ea non suscipiantur nisi ea media cum quibus voluntas seruatura est indifferentiam; at verò determinatio non est immanens, sed immediatè rapit voluntatem ad operandum.

Sed contra, decretum internum cum quo est incompossibilis negatio actus, æquè facit necessitatè ut sit actus, ac si esset externum, sed prædefinitio absoluta simpliciter est huiusmodi decretum internum, ergo æquè facit necessitatè, ac si esset externum decretum quod violat libertatem, quia cum eo est inconiungibilis negotio actus non quia est externum. Deinde istud decretum si absolutum est & efficax, necessariò ponit extra se aliquid, istud est efficax, ergo saltem consequenter aliquid extra se ponit. Neque dicas ponere solum media quibus voluntas potest reluctari, nam si

est absolutum, tenetur saltem remotè adhibere media quæ cogant libertatem ut statim ostendam.

Responderi tertio potest, determinationem non sequi scientiam eorum, quæ voluntas factura est liberè, sed scientiam eorum quæ voluntas est factura necessitatio; prædefinitioem autem sequi scientiam eorum quæ voluntas est factura liberè.

Tertia
causio.

Sed contra, si prædefinitio sequitur scientiam eorum quæ voluntas est factura liberè, debet esse decretum ut voluntas operetur si velit, & non operetur, si nolit, alioqui non est decretum ut voluntas operetur liberè, sed si decretum illud est ut voluntas operetur, si velit, est decretum conditionatum, non autem absolutum simpliciter; ergo prædefinitio non potest esse decretum absolutum simpliciter. Deinde redeunt argumenta quibus probavi non posse voluntatem operari liberè, si ponatur aliquid ab ea independens cum quo negatio effectus coniungi non potest, quod ex sequentibus magis confirmabitur.

Secunda
ratio.

Secunda enim ratio sit indicata nuper, quia ut prædefinitio sequatur scientiam conditionatam & non faciat antecedentem necessitatem oportet, ut in statu absolutæ futuritionis nihil reperiatur, quod non sit in statu futuritionis conditionatæ, alioqui decretum non sequitur adæquatè scientiam mediam, sed in statu futuritionis absolutæ reperitur prædefinitio absoluta quæ non erat in statu futuritionis conditionatæ, nam illa scientia conditionata non ferebatur in ipsam prædefinitioem sed tantum in media gratiæ, ergo illa prædefinitio non sequitur scientiam mediam.

Tertia
ratio.

Tertia denique ratio est, quia tunc decretum Dei violat libertatem, quando ex vi eius Deus tenetur adhibere media quibus voluntas cogeretur, si vellet reluctari medijs suauibus, sed si prædefinitio sit omnino absoluta, per modum intentionis, ita ut non includat villo modo media suauia, tenetur Deus adhibere illa media, quæ voluntatem cogant, si illa vellet reluctari omnibus alijs medijs, alioqui decretum Dei esse posset irritum, ergo illud decretum tollit libertatem, cum immutat saltem remotè modum eius operandi. Confirm. quia decretum tollit libertatem & immutat modum eius operandi, quando Deus non parat voluntati concursum in differentem ad operandum, & non operandum, sed si omnino absolute decernit, ut voluntas operetur non potest parare concursum ad non operandum; Deus enim haberet voluntates oppositas ergo prædefinitio illa per modum intentionis immutat saltem remotè modum operandi libertatis.

Dico tertio, potest Deus prædefinire liberos actus creaturæ in se ipsis antecedenter & absolute, cum conditione tamen aliqua virtuali, prædefiniendo simul & eodem actu media quibus videt voluntatem non restitutam, id est non per modum puræ intentionis præfinire illos potest, sed includendo media, & dicendo volo efficaciter talem actum elici à creatura, per media quibus video illam consensuram, non autem per alia.

Prædefinitio
conditionata
virtualiter.

Ratio est, quia illud decretum quod conditionatè terminatur ad actum liberum, non potest tollere indifferentiam voluntatis, est enim decretum ut sit actus si voluntas voluerit. Sed si Deus post scientiam conditionatam, dicat volo talem actum voluntatis esse, per hæc media, non autem per alia, prædefinitio conditionatè terminatur ad actum liberum; est enim decretum ut si voluntas consentiat talibus medijs, eliciat talem actum, si autem velit talia repudiare media, hunc etiam actum non eliciat, ergo illa prædefinitio non tollit libertatem; non enim immutat etiam remotè modum operandi libertatis, cum Deus ex vi huius decreti, non teneatur adhibere nisi ea media cum quibus voluntas manet libera.

Deinde licet implicite ac virtualiter conditionata sit

fit hæc prædefinitio, realiter tamen absoluta est, quia si habeo media congrua quibus video consenturam esse voluntatem, possum absolute velle consentum per illa tantum media non autem possum velle tale actum sine his mediis, alioqui fuit omnino inutilis scientia hæc conditionata. Denique probant istam conclusionem clarissime argumenta omnia quibus prima conclusio probata est, & contra illam non faciunt ea quibus probatur secunda.

Solutio primæ dubitationis.
Ad primam enim Resp. satis ostensum esse prædefinitionem nullo modo posse sequi scientiam mediam si sit absoluta simpliciter, & per modum puræ intentionis abstrahens omnino à mediis; non enim potest sequi scientiam illam nisi pendeat ab illa ut à conditione, sed si pendeat ab illa ut à conditione, virtualiter saltem est conditionata, ergo non sequitur scientiam conditionatam, si non sit conditionata virtualiter saltem & implicite, atque ita facit necessitatem antecedentem, si sit simpliciter absoluta, & per modum intentionis omnino puræ.

Solutio secundæ.
Ad secundam Resp. disting. maiorem, qui scit se habere media, quæ habebunt effectum sine violatione libertatis, potest prædefinire finem, per modum puræ intentionis, & abstrahendo ab illis mediis nego, potest cum conditione virtuali, & includendo talia media concedo. Si enim decretum illud absolutum omnino sit, & abstrahat à mediis iam tenebitur Deus ex vi huius decreti adhibere media quæ cogant voluntatem, si ea vellet repudiare illa media sua via ut dixi. Ad confirm. sæpè dictum est quod finis causat quidem semper voluntatem mediorum, quamvis amor finis non semper causet illam, quoties scilicet finis non est volutus nisi per talia media, concedo. Itaque quod Deus vult finem ut causam horum mediorum, ita tamen ut non illum velit nisi ut obtinendum per talia media, vnde nego consequentiam quod Deus velit prius finem quam media cum velit utrumque simul, & eodem actu ut sæpè dictum est superius.

Solutio tertiæ.
Ad tertiam Resp. cum eadem distinctione Deus potest sine dispendio libertatis præfinire per modum puræ intentionis, & abstrahendo à mediis, id quod nouit se posse facere sine dispendio libertatis nego, potest cum conditione virtuali & volendo simul media concedo; sicut enim non potest sine illis mediis exequi hoc decretum, sic neque sine illis potest habere hoc decretum.

Solutio quartæ.
Ad quartam Resp. ista prædefinitio non assumit media nisi sua via, si virtualiter conditionata sit, & ab illis mediis non abstrahat, concedo, si sit per modum puræ intentionis, & ab illis mediis abstrahat nego. Quia teneretur Deus assumere alia si voluntas istis repugnaret, ut potest repugnare ut sæpè dixi, vnde teneretur ex vi huius decreti mutare modum operandi voluntatis. Ad probationem Resp. actum immanentem Dei tollere libertatem si non sit aliquo modo conditionatus, quia est omnino impossibilis cum negatione actus, cum ex vi eius teneatur Deus assumere quælibet media etiam si libertati contraria sint.

Ad confirm. Nego hanc prædefinitio tendere solum ad media, nam per eam Deus vult explicitè finem, media verò sua via vult etiam vel implicite, vel explicitè, quia non est ut dixi per modum puræ intentionis.

S. II.

Virum actus etiam mali creaturarum possint à Deo prædefiniri.

HAtenus dixi de actibus bonis creatæ voluntatis, nunc queritur utrum actiones etiam malas absolute ac efficaciter Deus prædefiniat omnino antecedenter, v. gr. priusquam videat Deus quod, Iudas erit proditor, utrum prædefiniat efficaciter & absolute

ipsius proditorem in talibus circumstantiis faciendam. Sic enim asseruit Bannes pluribus locis, v. gr. 1. p. q. 14. art. 13. q. 19. art. 10. dub. 1. quæst. 23. art. 3. dubio 2. quem sequuti sunt Aluares disp. 24. de auxiliis, Trigossius & plures Thomista.

Ratio autem dubit. est primò, quia Deus concurrendo ad peccatum, neque peccat neque author est peccati, ergo neque illud prædefinendo, probo conseq. idèò Deus concurrat ad peccatum quin peccet, vel sit author peccati, quia concurrat ad materiale duntaxat peccati, non autem ad malitiam, sed non minus potest prædefinire solum materiale, quam possit ad solum illud concurrere ergo non magis peccat præfiniendo, quam concurrendo.

Secundò, Deus permittere peccatum potest, quin dicatur peccare, vel esse author peccati, quia bonos habet fines propter quos illud permittit, & quia legem non habet quæ teneatur illud impedire, sed Deus prædefinendo peccatum bonos etiam habet fines, & lege caret, quæ prohibeat hanc prædefinitioem, ergo potest prædefinire sine peccato vllò.

Tertiò, potest Deus prædefinire quosdam actus bonos, qui non possunt esse sine peccato aliquo præuio, v. gr. si prædefiniat ut eliciam actum penitentiae qui supponit peccatum, prædefinit Christi mortem quæ sine peccato non fuit, ergo prædefinit peccatum.

Dico quartò, implicare omnino contradictionem, ut Deus absolute prædefiniat actus malos creatæ voluntatis, præsertim antequam videat liberam eius determinationem ad malum opus. Ita cum S. Thoma, & Scoto Theologi omnes etiam Thomista Banne antiquiores, ut ostendunt Suares lib. 2. de Auxiliis c. 4. & seq. Tomo 2. de Gratia & sæpè alibi Ruiz disp. 26. & 27. de Voluntate Dei. Vasq. disp. 87. cap. 1. & disp. 89. cap. 5. vbi etiam ex scripturis, Conciliis, & Patribus plura referunt omnino demonstratiua, mihi triplex ratio sed omnino euidens satis erit.

Prima sit, quia si Deus prædefiniret peccata, v. gr. proditorem Iudæ esset verus author, & causa formalis peccati Iudæ, quod probo, ille reuera est author peccati Iudæ, qui est causa, ut Iudas peccet formaliter, sed Deus erit verè causa ut Iudas peccet formaliter, ergo erit verè author & causa formalis peccati Iudæ. Prob. minor ille est causa ut Iudas peccet, qui est causa ut Iudas faciat aliquid quod non potest facere quin peccet, sed Deus erit causa ut Iudas faciat materiale peccati quod non potest facere quin peccet, ergo erit causa ut Iudas peccet, Maior non eget probatione. Quomodo enim possum facere ut pecces, nisi facièdo ut facias id quod si facis peccas: Imò quomodo? ego pecco, nisi facièdo aliquid quod cum facio, pecco. Denique si Deus prædefinit peccatum procurat vt ego faciam peccatum, sed qui procurat, vt ego peccem est author peccati, ergo Deus erit verus author peccati.

Secunda ratio sit, quia si Deus prædefiniat peccatum quoad materiale, creatura non peccabit formaliter. Probo euidenter, tunc creatæ voluntas non peccat, quando conformatur voluntati Dei vel potius sic, actus creatæ voluntatis tunc non habet malitiam formale quando creatæ voluntas facit, id quod Deus vult ab ea fieri, sed Iudas prodendo Christum conformatur voluntati diuinæ; facit enim quod Deus vult omnino ab eo fieri, ergo Iudas non peccat, & proditio Christi ab eo facta non habet malitiam formalem.

Confirmat. primò, quia recta ratio dicitur ut faciam id quod Deus vult à me fieri, sed Deus vult vt proditio Christi fiat à Iuda, ergo recta ratio Iudæ dicitur vt prodat Christum, atque ita proditio illa caret malitia formali.

Confirmat. secundò quia neque Iudas, neque vllus peccator faciet contra præceptum Dei; Deus enim

Triplex dubitatio.

Affertio negatiua.

Deus effectus causa peccati.

Creatura non peccaret.

non prohibet id quod decernit ut faciam sed decernit ut faciam talem actum, v. gr. ut Iudas Christum prodat, ergo non prohibet meam blasphemiam aut Iudæ proditorem.

Deus verè peccabit. Tertia denique ratio est, quia Deus verè peccabit si prædefiniat ut ego peccem materialiter, probatur, quia voluntas rationalis tunc reuera peccat quando prosequitur obiectum turpe, cognoscendo illud esse turpe in his circumstantiis, sed si Deus prædefiniat Iudæ proditorem, prosequitur obiectum turpe in his circumstantiis in quibus cognoscit illud esse turpe, ergo verè peccat Deus, maior est certa, quia tota ratio, cur Iudas peccet, est, quia prosequitur obiectum, quod videt esse rationi dissentaneum, minor etiam est evidens, quia Iudæ proditio est intrinsecè mala, Deus vult illam, ergo vult obiectum intrinsecè malum. Inò proditorem fieri à Iuda non minus est obiectum intrinsecè malum, quàm proditio Iudæ, sed Deus vult proditorem fieri à Iuda ergo vult obiectum intrinsecè malum.

Prima euasio. Prima euasio aduersariorum est, Deum prædefinire solum materiale peccati, quod est in se bonum non prædefinire formale peccati, atque ita Deum neque authorem esse peccati neque peccare.

Sed contra euidenter ostendo Deum etiam prædefinire formale peccati; quando enim prædefinit ut Iudas prodat Christum vel prædefinit solum materiale proditoris Iudæ, vel prædefinit etiam formale, non prædefinit solum materiale; sic enim prædefineret aliquid fieri à Iuda, quod Iudas non potest facere; Iudas enim in his circumstantiis non potest facere materiale proditoris, quin etiam faciat formale, ergo Deus prædefinit etiam formalem malitiam. Quod esse videtur clarissimum. Deinde Deus non posset velle mendacium, quin velit simul materiale, ac formale, mendacij, ergo non potest velle ut ego mentiar, quin velit materiale simul, & formale; nam velle ut ego mentiar non est minus intrinsecè malum, quàm velle mentiri: ergo formalis malitia non minus sequitur vnum quàm aliud. Deinde dum ego volo mentiri propterea volo interpretatiuè formale peccati, quia volo illud materiale cui video formalem malitiam esse iunctam in his circumstantiis, sed si Deus prædefinit peccatum, vult illud materiale à quo in his circumstantiis videt causam formalem esse inseparabilem, ergo vult ipsum formale, eodem modo quo ego illud volo. Denique ut aliquis superior prædefiniat peccatum sui subditi etiam quoad formale, sufficit ut prædefiniat talem actum in his circumstantiis in quibus ille subditus peccabit formaliter eliciens talem actum, ergo Deus prædefinit etiam formale; non enim ad hoc est necesse, ut formalis malitia peccati, sit directè volita, nemo enim intendens directè in malum operatur.

Secunda euasio. Secunda euasio est, Deum cum præfinit peccatum non facere contra rationem, quia non facit contra legem, cum nulla lege teneatur, sicut non facit contra regulam rationis, quando concurrat cum voluntate peccante.

Sed contra, quia si Deus vellet mentiri, verè faceret contra rationem & peccaret, etiam si nullam haberet legem distinctam à recta ratione sua, ergo quando vult, ut ego mentiar, facit verè contra rationem etiam si nullam habeat legem, quia vtrumque æqualiter est intrinsecè malum. Deinde à priori ratio est, quia Deus volens obiectum intrinsecè malum, repugnaret suæ rectitudini; nam est contra rectitudinem summi boni, prosequi actum malum, ergo repugnaret rectæ rationi. Cum ergo dicitur omne peccatum esse contra legem superioris, idè verum est, quia sola creatura capax est peccati, quod si Deus qui superiorem non habet, posset

peccare, omnino ad peccatum sufficeret operari contra rationem, etiam si non esset contra legem superioris.

Tertia euasio est, Deum habere optimos fines dum prædefinit peccatum, atque ita non peccare, sicut quando permittit peccatum, vel ad illud concurrat, habet fines optimos.

Tertia euasio.

Sed contra, quia quando medium est intrinsecè malum, nunquam honestum est illud assumere, ad obtinendum finem bonum, ergo quantuncunq; boni sint fines quos Deus intendit, nunquam decernere potest ut peccata fiant, ad illos obtinendos, etiam si permittit illa possit; quia hoc non est malum.

Ad primam Respon. esse rationem longè disparatam concursus, & prædefinitionis, primò enim quando Deus concurrat ad actum qui respectu creaturæ malus est, & contra rationem, actus ille non est malus respectu Dei, quia quantum est ex se, vult illum actum non fieri à creatura, & ad illum actum concurrere tenetur, ut causa prima quæ debet se conformare causæ liberæ, si autem prædefiniat actum malum, ille malus esset etiam respectu Dei, quia vellet ex se ipso fieri actum illum à creatura, atque adè vellet reuerà malum, & non tenetur actum illum prædefinire quatenus est causa prima; propterea faceret contra rationem prædefiniendo, non facit concurrente.

Solutio primæ dubitationis.

Sequitur hinc quod concurrente ad actum ad quem tenetur concurrere, concurrat ad materiale peccati, non ad formale, quia non facit contra rationem, prædefiniendo autem faceret contra rationem, atque, adè concurreret ad malitiam moralem. Denique prædefiniendo vera est causa peccati, quia vult peccatum esse, concurrente autem quia determinatur à causa secunda, causa est materialis peccati, non autem malitiæ formalis.

Ad secundam Respon. eodem argumento probari posse, quod Deus prædefinire potest malitiam moralem, quia eandem potest permittit; est igitur inter prædefinitionem & permissionem longè disparatam ratio, quia permittit malum, non est intrinsecè malum, & idè ex fine honesto potest honestari; velle autem malum, semper est malum. Neque dicas quando Deus permittit malum, facit aliquid ex quo sequitur malum infallibiliter, ergo est causa mali, æquè ac quando prædefinit. Distinguo antecedens facit aliquid ex quo per se sequitur malum tanquam ex causa influente nego, ex quo per accidens sequitur malum concedo.

Solutio secundæ.

Ad tertiam Respon. difficultatem ibi propositam pendere ex iis quæ dicam de effectibus prædestinationis, ubi queritur, vtrum permissio mali esse possit effectus prædestinationis quod disputabitur eo loco. Nunc dico tantum, quod si prædefiniat actum qui esse non potest sine peccato, non prædefinit tamen ut peccatum sit, sed ut permittatur peccatum quod non repugnat sanctitati Dei, sicut repugnaret prædefinitio.

Solutio tertie.

SECTIO V.

De causa prædestinationis siue de ordine inter actus quibus Deus preparat gratiam, merita & gloriam.

HÆC est nobilissima, & omnium Doctorum scriptis celebratissima controuersia, de electione ad gloriam ante, vel post præiudicium merita, & quod idem est de causa electionis ad gloriam. Cum enim exposuerim hæcenus sigillatim illos tres actus voluntatis diuinæ, in quibus consistit prædestinatio, tota difficultas reuoluitur ad ordinem, quem illi actus inter se habent, siue ut dixi ad causam motiuam primariam

Explicatio controuersie.